

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Vår dato: 30.09.2017
Deres dato: 29.06.2017
Vår referanse: [Vår ref]
Deres referanse: 17/2419-6

Endringer i byggesaksforskriften – regler om et register, Seriøsitsregister, for seriøse foretak innenfor bygg og anlegg

Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt på høring et forslag om innføring av et Seriøsitsregister for foretak som utfører arbeid innen bygg og anlegg. Registeret er foreslått inntatt som et nytt kapittel 13a i byggesaksforskriften og skal rette seg mot virksomheter uten ansvarsrett etter pbl. §§ 20-3, jf. 23-3. Registeret skal omfatte virksomheter som opptrer som underleverandører og virksomheter med byggeoppdrag i privatmarkedet ("ROT-markedet"), og er et tiltak i regjeringens strategi om å gjøre det lettere å velge seriøse leverandører.

Registerets innhold

Forslaget legger opp til at registeret skal inneholde opplysninger om registreringsforhold i Enhetsregisteret, hvorvidt det er levert pliktig merverdiavgiftsoppgave siste 6 måneder, samt om det foreligger forfalt og ubetalt skatt, forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift eller merverdiavgift. De opplysningene som foreslås inntatt i registeret kan i dag hentes fra Enhetsregisteret, samt (på nærmere vilkår) fra Registerinfo i Skatteetaten.

NHO er generelt svært positive til offentlig tilgjengelige registerordninger som kan gjøre det lett å handle riktig, og som kan gi seriøse foretak et konkurransefortrinn gjennom økt synliggjøring. Etter vår oppfatning er det en åpenbar svakhet at det per i dag i enkelte markeder og for enkelte oppdragsgivere kan være vanskelig å få oversikt over seriøse leverandører. Dette kan delvis skyldes at det per i dag foreligger begrensede offentlig tilgjengelige registerordninger med slikt formål.

"Registeret foreslås opprettet slik at foretakene ved registrering automatisk kontrolleres mot etablerte registre der slik løsning er mulig i dag. På sikt kan det bli aktuelt å utvide med andre opplysninger." NHO støtter en ordning der det legges opp til at foretakene selv kan foreta registrering gjennom Altinn, og at registeret skal kontrolleres og oppdateres automatisk mot offentlige registre. Innhenting av denne type opplysninger er imidlertid lite preget av automatisering per i dag, for eksempel skjer innhenting av opplysninger fra/til Registerinfo i Skatteetaten gjennom manuell saksbehandling. Det vil være et betydelig fremskritt om denne type opplysninger fra kan innhentes digitalt og oppdateres automatisk.

Det er i første omgang foreslått at registeret ikke skal inneholde opplysninger om foretakenes kvalifikasjoner. Det er vist til at dette så langt ikke er mulig, ettersom det ikke finnes en nasjonal database over fag-/svennebrev. Departementet ber om innspill på om registret fra starten bør inneholde en mulighet for de registrerte til selv å vise dokumenterte opplysninger.

NHO mener at et register over seriøse foretak bør omfatte flere opplysninger og også kobles til andre offentlige kilder for opplysninger, for eksempel Regnskapsregisteret. I likhet med BNL mener vi også at registeret bør inneholde oversikt over kvalifikasjoner. En løsning for dette kan være å koble registeret til Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) og nasjonal vitnemålsdatabase (NVB). Dersom NVB

ikke omfatter fagutdanning, bør databasen utvides til også å omfatte denne type kvalifikasjoner. NHO er skeptisk til en modell der foretakene selv kan legge inn kvalifikasjoner uten nærmere evaluering eller kontroll. Dette kan etter vår oppfatning åpne for udokumenterte opplysninger som kan svekke registerets legitimitet.

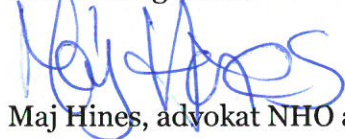
Når det gjelder kravet om at foretaket ikke skal ha forfalt og ubetalt skatt, forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift eller merverdiavgift, fremgår det at disse opplysningene skal hentes inn automatisk av Skattedirektoratet. For å unngå situasjoner der foretak med betalingsordning risikerer å falle ut av registeret, foreslår departementet en overgangsordning der DiBK manuelt kontrollerer om det foreligger en betalingsordning inntil det automatisk foreligger en mulighet for å hente ut denne type avtaler. NHO støtter forslaget om en sikkerhetsventil og løsning der foretak med betalingsavtale ikke risikerer å falle ut av registeret.

Legitimitet og oversikt

Det foreslåtte seriøsitetsregisteret er et tiltak for å gjøre det lettere å få oversikt over og velge leverandør blant seriøse foretak. NHO mener at en svakhet med regjeringens arbeid med ulike registre over seriøse aktører at tiltakene fremstår lite koordinert og strukturert. Ulike registerordninger utvikles parallelt og spredt på ulike departement og ansvarsområder, tilsynelatende uten at dette arbeidet er satt i en sammenheng. Seriøsitetsregisteret er et av disse. I tillegg arbeider Forbrukerrådet med en Håndverkerportal, det er etablert særskilte bransjeregister for ulike næringer, Difi har et pågående arbeid for offentlige anskaffelser, samt ulike private løsninger. Samlet sett gir dette et fragmentert og lite oversiktlig bilde over hvilke kanaler som kan og bør benyttes for å velge seriøst.

Et mål med ulike registerordninger over seriøse leverandører bør være at kilden og informasjonen er lett tilgjengelig, og at registeret er tillitsskapende. Arbeidet med Seriøsitetsregisteret og Håndverkerportalen burde etter vår oppfatning vært samkjørt, og tilgangen knyttet til Altinn og/eller Enhetsregisteret. Legitimiteten til denne type registre er avhengig av god oppslutning blant seriøse aktører, og at bestillerne benytter ordningen. Ulike registerløsninger innenfor ulike bransjer og bestiller-ledd kan skape et uoversiktlig bilde og samlet sett svekke nytteeffekten og legitimiteten av denne type registre.

Med vennlig hilsen

Maj Hines, advokat NHO avd Samfunnsøkonomi